

Polismyndighetens rutiner för behandling av känsliga personuppgifter i it-systemet Asp

---

1. SAMMANFATTNING

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har granskat Polismyndighetens rutiner för behandling av känsliga personuppgifter i it-systemet Asp.

Nämnden anser att det är positivt att Polismyndigheten har särskilda rutiner för behandling av känsliga personuppgifter i Asp och att antalet personer som kan registrera sådana uppgifter i Asp (registratorer) är begränsat. För att säkerställa enhetliga och korrekta bedömningar av känsliga personuppgifter bör Polismyndigheten dock överväga att ta fram ett mer utvecklat stöddokument som kan vägleda registratorer i bedömningen av vad som utgör en känslig personuppgift och när det är absolut nödvändigt att behandla en sådan uppgift.

Nämnden ser även positivt på att blivande registratorer i Asp måste genomgå en utbildning som bland annat berör känsliga personuppgifter. Nämnden ställer sig dock frågande till om utbildningen i denna del är tillräckligt omfattande för att registratorerna därefter ska kunna göra självständiga bedömningar och fatta beslut om registreringar av känsliga personuppgifter. Polismyndigheten uppmanas därför att överväga om det finns anledning att utifrån det perspektivet förändra utbildningen i något avseende. Polismyndigheten uppmanas även att införa regelbunden vidareutbildning för registratorer i frågor som rör känsliga personuppgifter.

För att säkerställa att sökningar i Asp inte görs i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter bör Polismyndigheten bland annat införa rutiner som innebär att syftet med en sökning i vissa fall ska dokumenteras. En sådan rutin är av stor vikt både för intern kontroll och för tillsyn över verksamheten.

För att åstadkomma en effektivare intern kontroll bör Polismyndigheten vidare införa nationella riktlinjer avseende den stickprovskontroll som görs i registervårdande syfte. Dessutom anser nämnden att logguppföljning ska göras med täta intervall och särskilt föreskriva att sökning på känsliga personuppgifter ska kontrolleras.

INNEHÅLL

1. SAMMANFATTNING.....	1
2. BAKGRUND OCH AVGRÄNSNING	3
2.1. Inledning	3
2.2. Rättsliga utgångspunkter.....	4
3. UTREDNINGEN	4
3.1. Genomförande.....	4
3.2. Polismyndighetens svar	5
4. NÄMNDENS BEDÖMNING	8
5. BESLUT	12

2. BAKGRUND OCH AVGRÄNSNING

2.1. Inledning

Fram till den 1 mars 2017 fördes det allmänna spaningsregistret med stöd av den tidsbegränsade lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister. Därefter fördes registret med stöd av polisdatalagen (2010:361), som upphävdes den 1 januari 2019. Numera reglerar brottsdatalagen (2018:1177) och lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område (polisens brottsdatalag) motsvarande behandling som sker i it-systemet Asp (Asp).

Nämnden har tidigare granskat dåvarande Rikspolisstyrelsens rutiner för och kontroll av behandling av känsliga personuppgifter i polisens allmänna spaningsregister, utifrån då gällande lagstiftning. Nämnden konstaterade att behandling av känsliga personuppgifter ägde rum i inte obetydlig omfattning i registret och uttalade bland annat att vissa brister i Rikspolisstyrelsens rutiner och interna styrdokument iakttagits. Nämnden påpekade också att det i två fall saknats förutsättningar att bedöma om de känsliga personuppgifterna varit absolut nödvändiga eftersom tidigare notiser hade gallrats. Nämnden uttalade även att åtgärder bör vidtas i ett eventuellt nytt system så att behovet av den känsliga personuppgiften framgår av registreringen.¹

Sedan granskningen genomfördes har Polismyndigheten infört ett nytt it-system för Asp och ny lagstiftning har trätt i kraft. Vid införandet av det nya it-systemet underströk nämnden vikten av att Polismyndigheten genomför de registervårdsinsatser som krävs för att behandlingen ska vara laglig. Nämnden påtalade också att det måste vara tydligt för vilket eller vilka ändamål uppgifter behandlas och att det krävs särskilda rutiner för registrering av känsliga personuppgifter.²

Mot denna bakgrund beslutade nämnden den 22 september 2020 att granska Polismyndighetens nuvarande rutiner för och behandling av känsliga personuppgifter i Asp. Granskningen har därefter på grund av pandemin avgränsats till framför allt följande frågor.

- Vilka rutiner har Polismyndigheten för att säkerställa att känsliga personuppgifter endast registreras som komplement till annan behandling när det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen? Är rutinerna ändamålsenliga?

---

¹ Nämndens uttalande den 22 januari 2013, Rikspolisstyrelsens rutiner för och kontroll av behandling av känsliga personuppgifter i polisens allmänna spaningsregister, ASP (dnr 15-2013).

² Nämndens samrådsyttrande den 29 mars 2017, Polismyndighetens nya allmänna spaningsregister (dnr 232-2016).

- Vilka rutiner har Polismyndigheten för att säkerställa att sökningar som strider mot sökförbudet i brottsdatalagen inte förekommer? Är rutinerna ändamålsenliga?
- Vilka rutiner har Polismyndigheten för intern kontroll, som exempelvis registervård och logguppföljning? Finns det särskilda rutiner avseende behandling av känsliga personuppgifter? Är rutinerna ändamålsenliga?

2.2. Rättsliga utgångspunkter

Polismyndigheten får behandla personuppgifter om det är nödvändigt bland annat för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott (2 kap. 1 § polisens brottsdatalag).

Personuppgifter får behandlas bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål (2 kap. 3 § brottsdatalagen).

Personuppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening eller som rör hälsa, sexualliv eller sexuell läggning (känsliga personuppgifter) får som huvudregel inte behandlas (2 kap. 11 § första stycket brottsdatalagen). Om uppgifter om en person behandlas får de dock kompletteras med känsliga personuppgifter när det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen (2 kap. 11 § andra stycket brottsdatalagen).

Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter (2 kap. 14 § brottsdatalagen). Sökförbudet hindrar dock inte att bland annat brottsrubriceringar används som sökbegrepp (se vidare 2 kap. 5 § polisens brottsdatalag).³

3. UTREDNINGEN

3.1. Genomförande

Granskningen har genomförts genom att Polismyndigheten på nämndens begäran besvarat frågor bland annat om vilka rutiner Polismyndigheten har för registrering av känsliga personuppgifter i Asp, vilken utbildning de som registrerar känsliga personuppgifter i Asp genomgår, vilka möjligheter det finns att söka på känsliga personuppgifter i Asp och hur Polismyndigheten säkerställer att sökningar inte görs i strid med gällande sökförbud. Frågor har också ställts om den interna kontroll, i form av registervårdande insatser och logguppföljning, som gäller för Asp.

---

³ Se även 2 kap. 6 § polisens brottsdatalag som anger vissa undantag från sökförbudet avseende sökningar i personuppgifter som inte gjorts gemensamt tillgängliga.

Polismyndigheten har på nämndens begäran även gett in vissa underlag med avseende på behandling av känsliga personuppgifter i Asp. Nämnden har bland annat tagit del av Polismyndighetens handbok för Asp och anmälan till personuppgiftsombudets förteckning avseende Asp, delar av registervårdsplanen för Asp och en lathund/checklista som används vid registrering av uppgifter i Asp.

En sammanfattning av Polismyndighetens svar finns nedan (avsnitt 3.2).

3.2. Polismyndighetens svar

Av Polismyndighetens yttrande framgår bland annat följande.

Allmänt om Asp

Uppgifter i Asp behandlas för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet samt för att utreda eller lagföra brott. Det är svårt att uppskatta i vilken utsträckning känsliga personuppgifter förekommer i Asp och vilka slags känsliga personuppgifter som typiskt sett behandlas i Asp. Det bedöms dock vara fråga om en relativt omfattande sådan behandling.

I Asp finns tre olika behörigheter; sökare, registratorer och systemadministratörer. Antalet sökare uppgår till knappt 28 000. De användare som tar del av eller söker fram underrättelser har rollen som sökare. Sökare ansvarar för att sökningar görs i enlighet med regelverket och att information inte vidarebehandlas på ett sätt som strider mot lag. Registratorerna uppgår till knappt 200. En registrator granskar, bedömer och registrerar underrättelser och säkerställer att de underrättelser och den information som registreras är korrekt. Systemadministratörerna är färre än tio personer. En systemadministratör ändrar uppgifter i nomenklaturen, till exempel genom att lägga till, ändra eller ta bort grupper.

Registrering av känsliga personuppgifter i Asp; rutiner, utbildning och stöd-dokument

Det är den enskilde registratorn som bedömer om en känslig personuppgift ska registreras. När registratorn överväger att komplettera notisen med en känslig personuppgift måste en så kallad nödvändighetsbedömning göras. Detta görs i samband med registreringen. Om registratorn är osäker på om förutsättningarna för att få registrera uppgiften är uppfyllda ska denne kontakta sin närmaste chef och, om det är behövt, överlämna bedömningen till denne. En nödvändighetsbedömning ska endast dokumenteras om det inte är tydligt varför uppgiften är absolut nödvändig. Det finns inte någon särskild rutin för eller något särskilt rutindokument som anger när en uppgift kan anses vara tydligt, eller inte tydligt, absolut nödvändig att behandla. En bedömning görs i varje enskilt fall. Om nödvändighetsbedömningen överlåtits till närmaste chef ska dokumentation alltid

upprättas. Av Asp framgår endast att en nödvändighetsbedömning har dokumenterats, medan själva dokumentationen sparas på annan plats.

För att bli registrator krävs att personen genomgår en fyra dagar lång nationell utbildning. Utbildningen består av en interaktiv del (två dagar) och en lärarledd del (två dagar). I den interaktiva delen berör en stor del av innehållet direkt eller indirekt behandlingen av känsliga personuppgifter. Syftet är att deltagarna bland annat ska utbildas i vad en känslig personuppgift är och vilka lagkrav som finns för att behandla sådana uppgifter. Även den lärarledda delen innehåller en genomgång av vad en känslig personuppgift är och den nödvändighetsbedömning som alltid ska genomföras innan en sådan uppgift får registreras. Deltagarna får också bedöma fiktiva underrättelser och då göra egna bedömningar av om känsliga personuppgifter får behandlas, om nödvändighetsbedömningar ska dokumenteras eller om uppgifterna inte får behandlas. Sammanlagt cirka 30 till 60 minuter av den lärarledda delen rör behandling av känsliga personuppgifter men omfattningen kan variera beroende av deltagarnas tidigare kunskaper. Utöver denna utbildning genomförs riktade utbildningsinsatser i kunskapshöjande syfte vid bland annat önskemål eller behov, behovet kan till exempel ha tydliggjorts vid registervårdande insatser. Hur omfattande och frekvent fortbildningen är beror på vad som efterfrågas eller om dataskyddsrättsliga behov finns på lokal, regional eller nationell nivå. Utöver riktade utbildningsinsatser finns ett nationellt forum med representanter från samtliga underrättelseenheter inom Polismyndigheten som har regelbundna möten. Vid dessa kan information om behandling av känsliga personuppgifter avhandlas, till exempel med anledning av ett tillsynsärende eller frågor som inkommit från registratorer inom underrättelseverksamheten. I förekommande fall kan vägledning från jurist eller dataskyddsombud delges representanterna för vidare delgivning till registratorerna.

Hur en registrator ska gå tillväga för att bedöma om en känslig personuppgift får behandlas framgår främst av den framtagna utbildningen, både den interaktiva och den lärarledda delen och handboken för Asp. Vidare finns bland annat en lathund/checklista som kortfattat beskriver registreringen av underrättelser och behandlingen av personuppgifter i Asp. Denna utgör ett komplement till handboken. Prövningen av om en känslig personuppgift är absolut nödvändig att behandla för ändamålet med behandlingen görs utifrån en samlad bedömning av samtliga uppgifter i en underrättelse och personens övriga underrättelser och misstankar (notiser) i Asp. Utifrån en samlad bedömning av personens förekomst kan registratorn bedöma om en känslig personuppgift är absolut nödvändig att behandla utifrån det närmare ändamålet med behandlingen av uppgiften. Omständigheter som kan beaktas vid bedömningen är bland annat brottslighetens motiv, dess beskaffenhet och möjligheten att förebygga, förhindra eller upptäcka aktuell brottslighet. Även omständigheten att uppgiften behövs för att

beskriva signalement, brottsverktyg eller modus i personens brottsliga verksamhet kan beaktas.

Polismyndigheten säkerställer att känsliga personuppgifter endast behandlas som komplement till annan behandling när det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen genom utbildningen registratorerna genomgår och de krav som anges i handboken för Asp samt genom löpande och årlig registervårdskontroll.

Hur det säkerställs att det i Asp framgår varför en känslig personuppgift är absolut nödvändig för ändamålet med behandlingen

Ett nationellt utbildningspaket har tagits fram för alla utbildare i Asp och alla nya registratorer genomgår utbildning (se ovan). I utbildningarna understryks att det tydligt ska framgå det förhållandet att det är absolut nödvändigt att registrera en känslig personuppgift. En nödvändighetsbedömning görs alltid innan en känslig personuppgift registreras. I Asp framgår dessutom numera av varje notis det närmare ändamålet med behandlingen, antingen av sammanhanget eller genom att information tillförs. Vem som har registrerat en notis loggas även i den centrala säkerhetsloggen. Därutöver görs löpande och årlig registervårdskontroll för att säkerställa att uppgifter i Asp är relevanta och aktuella för ändamålet med behandlingen och att lagkraven efterlevs.

Hur sökförbudet avseende känsliga personuppgifter efterlevs i Asp

Det är endast möjligt att utföra fritextsökningar i ett begränsat antal fält i Asp. Där denna möjlighet finns saknas tekniska spärrar som förhindrar att en sökning utförs. Därutöver finns ytterligare några fält som är sökbara, men inte fritextsökbara. Samtliga dessa fält är sökbara på ett sätt som kan medföra att man skulle kunna göra ett urval baserat på känsliga personuppgifter.

Utöver de tekniska sökbegränsningar som finns i Asp säkerställs att sökningar inte görs i strid med sökförbudet genom loggning av sökningar i den centrala säkerhetsloggen och utbildning till användarna (sökare och registratorer).

Registervård avseende behandlingen av känsliga personuppgifter i Asp

En registervårdsplan finns för Asp. Registervårdande insatser utförs löpande och årligen genom stickprovskontroller av registrerade notiser, men även särskilda registervårdande insatser kan genomföras. Utförandeansvarig i respektive region samt på Nationella operativa avdelningen (Noa) ansvarar för att stickprovskontroller utförs enligt registervårdsplanen. Av denna framgår att det bland annat ska kontrolleras om notiser innehåller känsliga personuppgifter och om behandlingen i så fall är korrekt, bland annat utifrån de lagkrav som finns. Det är varje utförandeansvarig som avgör hur stickprovskontrollerna utförs, till exempel om fokus ska vara på en eller flera notistyper, om registervården ska göras specifika veckor eller löpande under året. Hur många notiser som granskas

beror på urvalet, men ett erforderligt antal stickprov ska genomföras. Resultatet av registervårdskontrollen rapporteras till Noa. Rapporteringen avser resultatet av stickprovskontrollerna i stort, inte specifikt omfattningen av till exempel känsliga personuppgifter även om det kan anges att känsliga personuppgifter har kontrollerats och utfallet av denna kontroll. Vid den senaste årliga registervårdskontrollen genomfördes totalt över 1 000 stickprov. Det rapporterades en brist avseende behandlingen av en känslig personuppgift. Uppgiften bedömdes inte vara absolut nödvändig att behandla, varför behandlingen avslutades.

Utöver den kontroll av känsliga personuppgifter som görs genom registervårdsplanen finns det inga särskilda rutiner för registervård av känsliga personuppgifter i Asp.

Logguppföljning i Asp

Alla åtgärder som en användare utför i Asp omfattas av den loggning som äger rum i den centrala säkerhetsloggen. Det innebär att även alla sökningar i Asp loggas och därmed också eventuella sökningar på känsliga personuppgifter. Det finns däremot ingen specifik eller särskild loggning avseende känsliga personuppgifter. Enligt gällande registervårdsplan för Asp ska loggutdrag tas med en frekvens av minst en gång per år. Uppföljning görs genom stickprovskontroller, varvid sökningar på känsliga personuppgifter är en uppgift bland andra som kan kontrolleras.

4. NÄMNDENS BEDÖMNING

Rutiner, utbildning och stöddokument för registratorer i Asp

Nämnden ser positivt på att Polismyndigheten har särskilda rutiner för behandling av känsliga personuppgifter i Asp och att antalet registratorer med behörighet till Asp är begränsat. Genom att Polismyndigheten håller antalet registratorer relativt lågt är det nämndens uppfattning att bedömningar om vad som utgör en känslig personuppgift och när det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen att behandla en sådan uppgift blir mer enhetliga och korrekta. Nämnden ser även positivt på att Polismyndigheten genomför utbildningar för registratorer om bland annat behandling av känsliga personuppgifter. Mot bakgrund av de svar som Polismyndigheten har lämnat och de iakttagelser som nämnden har gjort avseende de underlag som Polismyndigheten gett in vill nämnden dock framföra följande.

Den utbildning som Polismyndigheten genomför för registratorer och som berör behandling av känsliga personuppgifter framstår, mot bakgrund av den många gånger komplexa frågan om vad som kan utgöra en känslig personuppgift och när en sådan får behandlas, tidsmässigt sett, som mycket begränsad. Nämnden är frågande till om deltagarna under denna förhållandevis korta tid får tillräcklig kunskap för att därefter kunna göra självständiga bedömningar och fatta beslut

om registreringar av känsliga personuppgifter. Nämnden uppmanar därför Polismyndigheten att överväga om det finns anledning att utifrån det perspektivet förändra utbildningen i något avseende.

Vidare ifrågasätter nämnden att den vidareutbildning som Polismyndigheten nu erbjuder registratorer genomförs med tillräcklig regelbundenhet. Att erbjuda registratorer regelbunden vidareutbildning i frågor som rör känsliga personuppgifter, till exempel genom erfarenhetsutbyte eller genom utbildningar av data-skyddsombud eller andra jurister, bedömer nämnden vara av stor vikt för att säkerställa att registratorer har en hög och uppdaterad kunskapsnivå och att enhetliga och korrekta bedömningar görs. Nämnden anser därför att Polismyndigheten bör införa regelbunden vidareutbildning för registratorer i Asp i frågor som rör känsliga personuppgifter.

Nämnden noterar vidare att det, även om det finns särskilda rutiner för behandling av känsliga personuppgifter i Asp, saknas ett mer utvecklat stöddokument eller annat underlag som registratorer kan använda sig av för bedömningen av vad en känslig personuppgift är och när det är absolut nödvändigt att behandla en sådan uppgift. Handboken för Asp och det övriga underlag som Polismyndigheten har hänvisat till återger i detta avseende i huvudsak vad som framgår av lagtext. Hur registratorer närmare ska genomföra sina bedömningar och vilka omständigheter som kan beaktas vid dessa finns däremot inte dokumenterat. Polismyndigheten har dock redogjort för hur en nödvändighetsbedömning går till och vilka omständigheter som kan beaktas i det avseendet. Vidare noterar nämnden att det saknas särskilda rutiner som kan vägleda registratorer i när det är tydligt, eller inte tydligt, att en känslig personuppgift är absolut nödvändig att behandla för ändamålet med behandlingen.

För att säkerställa enhetliga och korrekta bedömningar av känsliga personuppgifter anser nämnden därför att Polismyndigheten bör överväga att ta fram ett särskilt stöddokument, eller omarbета/utveckla relevanta kapitel i handboken för Asp, som förtydligar och utvecklar befintliga rutiner på området. I ett sådant dokument kan vägledning ges i fråga om hur registratorer ska gå tillväga vid bedömningen av om en känslig personuppgift är absolut nödvändig att behandla för ändamålet med behandlingen, när det är tydligt, eller inte tydligt, att så är fallet och vilka omständigheter som kan beaktas vid dessa bedömningar. Även ett utvecklat resonemang kring frågan om vad en känslig personuppgift är, exempelvis utifrån tidigare bedömningar i dessa frågor, kan ingå i ett sådant dokument.

Risken för att det i Asp inte framgår varför vissa känsliga personuppgifter är absolut nödvändiga för ändamålet med behandlingen

Nämnden uttalade vid sin tidigare granskning kritik mot att det i vissa fall saknats förutsättningar att bedöma om vissa känsliga personuppgifter varit absolut

nödvändiga att behandla, eftersom tidigare notiser hade tagits bort. Nämnden uttalade även att åtgärder bör vidtas i ett eventuellt nytt system så att behovet av den känsliga personuppgiften framgår av registreringen genom en hänvisning eller på annat sätt.

Nämnden tycker att det är positivt att Polismyndigheten numera dokumenterar nödvändighetsbedömningar i otydliga och osäkra fall. Nämnden ser även positivt på de övriga åtgärder som Polismyndigheten har vidtagit för att säkerställa att det alltid ska framgå varför en känslig personuppgift är absolut nödvändig att behandla för ändamålet med behandlingen. Nämnden bedömer dock, utifrån de svar som Polismyndigheten har lämnat, att det trots vidtagna åtgärder alltså förefaller finnas en viss risk för att liknande situationer som vid den tidigare granskningen kan uppkomma. Polismyndigheten har exempelvis angett att en bedömning av om en känslig personuppgift är absolut nödvändig att behandla ska göras mot samtliga uppgifter i den aktuella underrättelsen men även med beaktande av övriga underrättelser och misstankar (notiser) som finns registrerade om personen i Asp. Det kan inte uteslutas att den samlade bilden av en persons misstänkta brottsliga verksamhet förändras över tid, beroende på när notiser i Asp tas bort. Därmed torde det alltså på motsvarande sätt som konstaterades i den tidigare granskningen kunna uppkomma situationer där det vid en senare tidpunkt saknas tillräckliga förutsättningar för att bedöma om en känslig personuppgift har varit absolut nödvändig att behandla. Då nämnden inte inom ramen för detta ärende granskat någon behandling av känsliga personuppgifter i Asp saknas dock tillräckligt underlag för ett vidare uttalande i frågan. Nämnden avser därför att återkomma till den vid lämpligt tillfälle.

Sökförbudet avseende känsliga personuppgifter i Asp

I Asp är det förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.⁴ Vid tidpunkten för nämndens tidigare granskning fanns ett absolut sökförbud på känsliga personuppgifter. Det angavs då att vid sökning i registret får uppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening eller som rör hälsa eller sexualliv inte användas som sökbegrepp.⁵

Att förbudet nu är utformat på ett annat sätt än tidigare är inte tänkt att utvidga möjligheterna att använda känsliga personuppgifter för sökning. Däremot kan vissa typer av sökningar som också kan avslöja känsliga personuppgifter numera vara tillåtna, till exempel på egennamn, om syftet då är att få fram närmare

---

⁴ Se 2 kap. 14 § brottsdatalogen. Sökförbudet hindrar dock inte att bland annat brottsrubriceringar eller uppgifter som beskriver en persons utseende används som sökbegrepp, se 2 kap. 5 § polisens brottsdatalog.

⁵ Se 14 § lagen om polisens allmänna spaningsregister, jämför även 3 kap. 5 § polisdatalogen. Brottsrubriceringar eller uppgifter som beskrev en persons utseende fick däremot användas som sökbegrepp.

information om en person med ett visst namn, och inte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Enligt förarbetena är det därför viktigt att dokumentera syftet med en sådan sökning, om inte syftet med den framgår av sammanhanget.⁶

Polismyndigheten har redogjort för hur myndigheten säkerställer att sökningar som strider mot sökförbudet inte förekommer i Asp. Information har bland annat lämnats om de tekniska sökbegränsningar som finns i Asp, att alla sökningar i Asp numera loggas och att såväl registratorer som sökare genomgår dataskyddsutbildning. Även om de beskrivna åtgärderna i delar framstår som ändamålsenliga kan det konstateras att Polismyndigheten förefaller sakna dokumentationsrutiner för sådana sökningar som anges ovan. Mot bakgrund av att det finns vissa möjligheter att söka på känsliga personuppgifter i Asp och då en sådan sökning också kan resultera i en sammanställning av personer baserad på viss förekomst av känsliga personuppgifter, bör Polismyndigheten som ett ytterligare led i arbetet med att säkerställa att gällande sökförbud efterlevs också införa rutiner som innebär att syftet med en sökning i vissa fall ska dokumenteras. Att en rutin i detta avseende införs är av stor vikt för att det vid en senare kontroll ska kunna bekräftas att sökningar inte skett i strid med sökförbudet.

Nämnden vill i sammanhanget tydliggöra att den inte, inom ramen för denna granskning, tagit ställning i frågan om lagligheten eller lämpligheten av den möjlighet till sökning på grupp- och grupperingsnamn som för närvarande finns i Asp. Nämnden avser dock att återkomma till frågan (se även nedan under rubriken *Avslutande kommentarer*).

Nämnden anser vidare att det är av stor vikt att Polismyndigheten säkerställer att samtliga personer som har möjlighet att söka i Asp har goda och uppdaterade kunskaper som rör sökförbudet. Detta är särskilt viktigt med beaktande av det stora antal personer som har tillgång till Asp och den relativt sett stora mängd känsliga personuppgifter som enligt Polismyndigheten behandlas i Asp. Nämnden förutsätter att den utbildning som sökare och registratorer genomgår för att få behörighet till Asp på ett adekvat och tydligt sätt behandlar sökförbudet, med fokus bland annat på frågan vad en känslig personuppgift kan vara utöver det som anges i lagtext och vad sökförbudet innebär. Polismyndigheten bör även på lämpligt sätt införa regelbunden vidareutbildning för de användare som kan söka i Asp i dessa frågor.

Registervård avseende behandlingen av känsliga personuppgifter i Asp

Nämnden konstaterar att Polismyndigheten i sin registervårdsplan för Asp inte har några särskilda rutiner för registervård avseende känsliga personuppgifter,

---

⁶ Prop. 2017/18:232 s. 156.

men att behandlingen av dessa ska kontrolleras genom stickprovskontroller inom ramen för den löpande registervården i Asp. Detta är positivt. Det har dock framgått att ett stort ansvar för de registervårdande insatserna i Asp ligger på utförandeansvarig inom respektive region och på Noa. Det saknas närmare riktlinjer på nationell nivå för hur den löpande registervården i Asp ska genomföras. Nämnden ställer sig tveksam till detta, och ser risker med att en sådan ordning medför att kontrollerna inte blir så effektiva som de skulle kunna vara. Polismyndigheten bör därför förtydliga riktlinjerna för registervården i Asp, till exempel genom att ange med vilken frekvens stickprov ska genomföras för de olika notistyperna och vilken minsta kvantitet av notiser som ska granskas vid varje tillfälle. Nämnden uppmanar därför Polismyndigheten att se över registervårdsplanen för Asp i detta avseende. Nämnden förutsätter att Polismyndigheten utför stickprovskontroller i samtliga fält där känsliga personuppgifter kan registreras, till exempel avseende personobjekt, och inte endast i notiser.

Logguppföljning i Asp

Det är av stor vikt att förbudet mot att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter efterlevs. Det är därför angeläget att kontroller görs, till exempel genom återkommande logguppföljning. Med hänsyn till att Asp är ett it-system med många användare är det nödvändigt att logguppföljning utförs regelbundet för att detta ska bli ett effektivt kontrollmedel och vara såväl förebyggande som reaktivt. Den logguppföljning som utförs i Asp bör därför göras med täta intervall och särskilt föreskriva att sökning på känsliga personuppgifter *ska* kontrolleras. Nämnden förutsätter att Polismyndigheten ser över registervårdsplanen i detta avseende och även säkerställer att den kvantitet stickprov som utförs vid varje uppföljning är tillräckligt omfattande.

Avslutande kommentarer

Som framgått har nämnden inte granskat någon behandling av känsliga personuppgifter eller gjort några rättsliga bedömningar i ärendet. Nämnden avser därför att återkomma med ytterligare granskningar av behandlingen av personuppgifter i Asp.

5. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Barbro Thorblad, Anti Avsan, Charlotta Bjälkebring Carlsson, Elisabeth Falkhaven, Eva Flyborg, Christina Linderholm, Olle Sandahl och Björn von Sydow (enhälligt).

Föredragande: Philip Björkman

Expedition till:

Polismyndigheten, Rättsavdelningen, enheten för rättslig styrning och stöd (dnr A653.847/2020)

Kopia för kännedom till:

Integritetsskyddsmyndigheten